

Crna Gora
Ministarstvo ekonomskog razvoja
Direktorat za razvojne politike u turizmu

P R E D L O G

P R O G R A M

podsticajnih mjera u oblasti ruralnog turizma za 2021/2022. godinu

Podgorica, septembar 2021. godine

UVOD

Na osnovu Zakona o turizmu i ugostiteljstvu ("Sl. list CG", br. 02/18, 13/18, 25/19, 67/19 i 76/20), na predlog Ministarstva ekonomskog razvoja, Vlada Crne Gore donosi Program podsticajnih mjera u oblasti ruralnog turizma za 2021/2022. godinu u cilju razvijanja diverzifikovane turističke ponude Crne Gore, kreiranja lokalnih/regionalnih ruralnih turističkih brendova, kao i bolje brendiranje crnogorske destinacije sa aspekta sve popularnijeg ruralnog turizma, a kroz pružanje autentičnih iskustava turistima.

Programom podsticajnih mjera u oblasti ruralnog turizma za 2021/2022. godinu (u daljem tekstu: Program) definišu se mjere, korisnici, uslovi, iznosi, kriterijumi i postupak za dodjelu sredstava.

Shodno aktuelnoj situaciji koja se tiče pandemije Covid -19, Program se mora u trenutku realizacije sprovoditi u skladu sa važećim epidemiološkim mjerama, preporukama i protokolima nadležnih institucija.

U slučaju pogoršanja epidemiološke situacije i otežane realizacije Programa, Ministarstvo ekonomskog razvoja (u daljem tekstu: Ministarstvo) zadržava pravo da odloži plaćanja koja su u toku, zatraži povraćaj već uplaćenih sredstava i/ili da u direktnoj komunikaciji sa korisnicima sredstava iznađe najpovoljnije rješenje za njegovu konačnu realizaciju.

Program uključuje tri mjere podrške, i to:

- Mjera I - Organizovanje etno sajmova;
- Mjera II - Razvoj inovativnih turističkih proizvoda u ruralnim područjima;
- Mjera III - Unapređenje kvaliteta usluga i ponude u ruralnom turizmu;

Sredstva za podsticajne mjere dodjeljuju se putem javnih poziva, koje sprovodi Ministarstvo, za svaku mjeru pojedinačno.

Od Programa se očekuje da podstakne:

- Kreiranje biznis modela baziranih na novim tehnološkim rješenjima i inovacijama;
- Kreiranje biznis partnerstava sa ciljem širenja i promocije biznis mreže;
- Kreiranje "niche" tržišnih segmenata;
- Prevazilaženje sezonalnosti i regionalnog disbalansa u razvoju;
- Promociju putem online i mobilnih e-alatki (e-tools), od najjednostavnijih mogućnosti korišćenja internet marketinga do kompleksnijih.

Dakle, niz kriterijuma je po prvi put prezentovan kroz Program podsticajnih mjera. Prednost će biti data zahtjevima koji imaju komercijalni potencijal, ali još uvijek nedovoljan kapacitet da se nadmeću za finansijske podrške putem kredita i fondova. Takođe, novi kriterijum predstavlja i širenje biznis mreže kroz podsticanje partnerstava. Značajan segment je i sopstvena promocija podržanog turističkog proizvoda, čime se pored kreiranja sopstvenog, jača i brend crnogorske turističke destinacije. Podsticaj uvođenja inovativnih tehnologija u ruralni turizam, takođe, predstavlja novi kriterijum dodjele finansijskih sredstava.

Podsjećamo da je Program podsticajnih mjera u oblasti ruralnog turizma 2021/2022. godine komplementaran sa Prvim IPARD Javnim pozivom za podršku ruralnom turizmu, raspisanom od strane Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, koji traje do 31. septembra 2021. godine. Međutim, IPARD podrška se odnosi na investicije u iznosu od 10.000,00 – 150.000,00€ i projekte locirane na nadmorskoj visini većoj od 600 mnv., dok se ovaj Program odnosi na investicije niže od 10.000,00€, bez obzira na nadmorskiju visinu. Dakle, Program predstavlja kontinuitet podrške ruralnom turizmu i korisnici koji su dobili sredstva iz pomenutog IPARD programa, neće biti razmatrani u okviru ovog Programa.

Mjera I
Organizovanje etno sajmova

1. Predmet podrške: Organizovanje etno sajmova – sufinansiranje.

2. Ukupan iznos sredstava: Ukupna opredijeljena sredstva iznose 20.000,00 €

3. Ciljevi:

- Unapređenje ponude i promocije ruralnog turizma, promocija kulturno-umjetničke lokalne baštine, domaće hrane i proizvoda, povezivanje turizma i poljoprivrede;
- Organizacija što većeg broja etno sajmova, kako bi se poboljšala diverzifikacija turističke ponude i unaprijedila promocija lokalne turističke ponude kao i promocija destinacije;
- Prevazilaženje sezonalnosti i regionalnog disbalansa u razvoju.

4. Korisnici:

Privredna društva, nevladine organizacije, druga pravna lica, preduzetnici ili fizička lica koja su registrovana za obavljanje turističke i/ili ugostiteljske djelatnosti (primarni i komplementarni ugostiteljski objekti za pružanje usluga smještaja i usluga pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka) i koji ispunjavaju uslove za obavljanje te djelatnosti propisane Zakonom o turizmu i ugostiteljstvu ("Sl. list CG", br. 02/18, 13/18, 25/19, 67/19 i 76/20), lokalne turističke organizacije, udruženja pružaoca turističkih i ugostiteljskih usluga.

5. Namjena sredstava:

Sredstva se mogu koristi za organizovanje etno sajmova na kojima će biti prezentovana:

- Kulturno-umjetnička lokalna turistička baština (folklor, suveniri, rukotvorine, itd.);
- Tradicionalna crnogorska kuhinja (hrana, piće i napitci);

Sredstva ne mogu da se koriste za:

- Kupovinu nekretnine;
- Troškove redovnog poslovanja (plate i ostala primanja zaposlenih, troškove prevoza i putovanja zaposlenih, studijska putovanja, pokriće gubitaka, poreza i doprinosa, otplatu kredita, carinske i uvozne dažbine ili bilo koje druge nadoknade)
- Izradu studija, elaborata, projektne i druge dokumentacije;
- Iznajmljivanje i kupovinu vozila;
- Kancelarijske troškove korisnika sredstava;
- Za sve druge troškove koji nisu vezani za realizaciju prijavljenog projekta i ciljeve Programa.

6. Rok realizacije:

Rok realizacije je najkasnije dvanaest mjeseci od dana potpisivanja ugovora o dodjeli sredstava.

7. Iznos podrške i prihvatljivost troškova:

Maksimalan iznos podrške, koji se može odobriti je do 80% ukupne vrijednosti investicije, odnosno, maksimalan iznos podrške je 3.000,00 €.

Korisnik podrške je u obavezi da obezbijedi preostali iznos sredstava.

Korisnik podrške ne može kao svoje učešće u sufinansiranju investicije prikazati:

- Sredstva koja su investirana prije datuma objavljivanja ovog Javnog poziva, i/ili
- Sredstva koja se planiraju investirati u periodu nakon realizacije projekta.

Odobrena sredstva u iznosu od 50% mogu biti uplaćena nakon potpisivanja Ugovora, uz uslov da korisnik dostavi avansnu garanciju na taj iznos. Preostalih 50% odobrenih sredstava uplaćuje se nakon realizacije projekta po dostavi finansijskog izvještaja, dokaza o namjenskom trošenju odobrenih sredstava, kao i dokaza o trošenju preostalih sredstava koje je obezbijedio korisnik i/ili drugi donator.

U slučaju da korisnik nije u mogućnosti dostaviti avansnu garanciju, ukupan iznos odobrenih sredstava uplaćuje se nakon realizacije projekta po dostavi finansijskog izvještaja, dokaza o namjenskom trošenju odobrenih sredstava, kao i dokaza o trošenju preostalih sredstava koje je obezbijedio korisnik i/ili drugi donator/projektni partner.

8. Podnositelj zahtjeva na Javni poziv obavezan je dostaviti sljedeću dokumentaciju:

- Popunjeni zahtjev (koji se objavljuje uz Javni poziv) sa obrazloženjem po svakom kriterijumu koji se ocjenjuje;
- Opis projekta uz koncept funkcionalisanja;
- Plan aktivnosti koji uključuje rok realizacije po svakoj aktivnosti;
- Finansijski plan sa:
  - projektovanim izvorima finansiranja;
  - obrazloženim pozicijama na koje se odnosi tražena novčana pomoć;
  - ostalim bitnim finansijskim podacima i pokazateljima;
- Dokaz o pravnom statusu podnosioca zahtjeva, dokaz o registraciji;
- Ukoliko je podnositelj zahtjeva pružala turističkih/ugostiteljskih usluga, ovjerena kopija odobrenja za obavljanje djelatnosti /rješenja o upisu u Centralni turistički registar;
- Potvrda/izjava o eventualno dobijenim sredstvima od strane državnih/opštinskih organa/institucija, kao i drugih donatora i njihovom namjenskom korišćenju za protekle tri godine (2018.,2019.,2020.);
- Dokaz izdat od organa nadležnog za poslove poreza da su uredno prijavljene, obračunate i izvršene sve obaveze po osnovu poreza i doprinosa do 90 dana prije dostavljanja prijave na Javni poziv;
- Ukoliko se organizacija etno sajma planira na teritoriji nacionalnog parka ili u parku prirode, neophodno je dostaviti saglasnost od JP "Nacionalni parkovi CG" ili od nadležnog parka prirode za predmetnu aktivnost;
- Ukoliko se organizacija etno sajma planira na otvorenom prostoru (trgovi, šetališta i dr.), neophodno je dostaviti saglasnost opštine na čijoj se teritoriji vrši predmetna aktivnost;
- Ukoliko se organizacija etno sajma planira u zatvorenom prostoru (javne ustanove, šoping centri i dr.) neophodno je dobiti saglasnost istih;
- Izjava pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću da su svi priloženi podaci tačni.

Ministarstvo zadržava pravo da od podnosioca zahtjeva zatraži dodatnu dokumentaciju i pojašnjenja.

9. Način podnošenja zahtjeva i dokumentacije:

Potencijalni korisnici podrške prijavljuju se na Javni poziv podnoseći Zahtjev za dodjelu sredstava i u prilogu dostavljaju traženu dokumentaciju.

Zahtjev sa pratećom dokumentacijom se dostavlja na adresu: Ministarstvo ekonomskog razvoja, Rimski trg 46, 81000 Podgorica, Crna Gora, direktno na arhivi ili putem pošte sa istaknutim pečatom, datumom predaje i oznakom: „**Prijava na Javni poziv za podnošenje zahtjeva za dobijanje podrške za organizovanje etno sajmova**“.

Potencijalni korisnik podrške može dostaviti samo jedan zahtjev.

10. Neće se razmatrati zahtjevi:

- čija dokumentacija nije kompletna u smislu tačke 8. Mjere;
- koji su neblagovremeno dostavljeni, tj. nakon definisanog roka;
- koji se odnose na aktivnosti koje nijesu predmet Mjere;
- koje dostave subjekti koji ne pripadaju kategoriji korisnika definisanih Mjerom;
- koje podnesu subjekti koji su tokom posljednje tri godine dobili sredstva od strane državnih / opštinskih / institucija ili organa, a nijesu izvršili ugovorne obaveze ili su nemamjenski utrošili dobijena sredstva.

11. Kriterijumi za ocjenjivanje:

Kriterijum		Broj bodova
1.	Projekat ima komercijalni potencijal	Broj korisnika > 5 Broj korisnika < 5 5 3
2.	Povezivanja biznis partnera na:	Nacionalnom Regionalnom (Sjeverni, Centralni i Južni region) Lokalnom nivou 3 2 1
3.	Izлагаči	Broj izlagača > 15 Broj izlagača < 15 3 1
4.	Promocija etno sajma	Putem medija Putem kanala digitalnog marketinga 3 2
5.	Posjećenost (estimacija)	Broj posjetilaca > 3000 Broj posjetilaca < 3000 3 1
6.	Mjesto održavanja	Sjeverni region Centralni region Primorski region 5 3 1
7.	Trajanje etno sajma	3+ dana 2 dana 1 dan 3 2 1
8.	Renome etno sajma	Održan min. 2 puta u Crnoj Gori Dodijeljena priznanja i nagrade Novi etno sajam 3 1 1

12. Rangiranje:

Rang lista odobrenih projekata će biti objavljena na internet stranici Ministarstva.

Sredstva će se odobravati projektima prema bodovnoj listi od najvećeg broja ka najmanjem, do krajne raspodjele ukupnog iznosa raspoloživih sredstava namijenjenih za Mjeru I.

Ukoliko poslednji rangirani zahjev prelazi ukupan iznos od 20.000,00 €, istome može biti dodijeljen samo dio sredstava, tj. preostali iznos od ukupno opredijeljenih sredstava za ovu mjeru Programa.

Ministarstvo može izvršiti preraspodjelu sredstava koja nijesu dodijeljena po osnovu raspisanog Javnog poziva, a u okviru mjera predviđenih Programom podsticajnih mjera.

13. Objava Javnog poziva:

Javni poziv za podnošenje zahtjeva za dobijanje podrške za projekte iz oblasti ruralnog turizma za 2021/2022 – Mjera I: Organizovanju etno sajmova objavljuje se na internet stranici Ministarstva i u jednom štampanom mediju.

14. Rok za podnošenje zahtjeva:

Dvadesetjedan (21) kalendarski dan od dana objavljivanja Javnog poziva.

15. Postupak odlučivanja:

Inicijalno procesuiranje zahtjeva primljenih po ovom Javnom pozivu je u nadležnosti komisije koju formira Ministar ekonomskog razvoja. Komisija obrađuje i sistematizuje zahtjeve, pribavlja dodatne podatke i utvrđuje Predlog rang-liste zahtjeva koji ispunjavaju zadate uslove.

Na osnovu utvrđenog Predloga rang-liste, Komisija donosi Odluku o odabiru projekata koji su se kvalifikovali za dobijanje podrške i dodjelu sredstava.

16. Rok za donošenje odluke i odlučivanje po prigovorima:

Odluka o dodjeli sredstava, odnosno Odluka o odbijanju zahtjeva donijeće se najkasnije u roku od 30 dana od dana zatvaranja Javnog poziva. Na donesene odluke na osnovu ovog Javnog poziva, podnositelj nema pravo na podnošenje prigovora i odluka je konačna.

17. Lista korisnika kojima su odobrena sredstva:

Lista korisnika kojima su odobrena sredstva sa iznosom i namjenom dodijeljenih sredstava po korisniku biće objavljena na internet stranici Ministarstva.

18. Marketing i promocija:

Korisnici sredstava su u obavezi da sami definišu i razvijaju sopstvene kanale promocije. Takođe, korisnici sredstava su u obavezi da u saradnji sa lokalnim turističkim organizacijama i Nacionalnom turističkom organizacijom Crne Gore definišu kanale promocije etno sajma kako bi na taj način dali doprinos promociji destinacije.

19. Rok za potpisivanje ugovora:

Ministarstvo će sa odabranim korisnicima potpisati ugovor najkasnije u roku od 15 dana od dana objave Odluke o odabiru projekata i dodjeli sredstava.

20. Nadzor:

Komisija imenovana od strane Ministarstva obavlja nadzor nad namjenskim korišćenjem odobrenih sredstava putem pisanog izvještaja sa pratećom dokumentacijom (dokazima o korišćenju sredstava) koje korisnik sredstava u ugovorenom roku dostavlja Ministarstvu.

Po potrebi, obavlja se i dodatni nadzor uvidom u dokumentaciju korisnika sredstava, kao i zahtjevom o prilaganju dodatnih izvještaja.

U slučaju utvrđivanja objektivnih okolnosti koje su uticale na nemogućnost ispunjenja obaveza koje proizlaze iz ove Mjere i koje su utvrđene Ugovorom, korisnik sredstava je dužan odmah o tome obavijestiti Ministarstvo pisanim putem.

U slučaju utvrđivanja nepravilnosti u korišćenju odobrenih sredstava, Komisija donosi Odluku o povratu sredstava, a korisnik je dužan vratiti ista u roku od 15 dana od prijema odluke.

U slučaju nemogućnosti organizovanja etno sajma zbog epidemiološke situacije, korisnik je u obavezi da Ministarstvu izvrši povraćaj uplaćenih sredstava.

21. Obaveze korisnika su da:

- Potpiše ugovor;
- Sredstva iskoristi namjenski;
- Ministarstvu dostavi finansijski izvještaj o korišćenju sredstava (svih utrošenih sredstava uključujući sredstva uložena od strane korisnika i drugih partnera), sa pratećom dokumentacijom koja potvrđuje navode u izvještaju (kopije računa i ugovora za troškove, fotografije i drugu dokumentaciju shodno ugovoru) u skladu sa poreskim propisima;
- Ministarstvu dostavi izvještaj o realizaciji projekta (ostvareni rezultati, ciljevi, efekti, press clipping, fotografije, video materijal sa etno sajma, i sl.);
- Realizuje i druge obaveze definisane ugovorom;
- Na zahtjev Ministarstva dostavi na uvid i dodatnu, naknadno traženu dokumentaciju.

Mjera II
Razvoj inovativnih turističkih proizvoda u ruralnim područjima

1. Predmet podrške: Razvoj inovativnih turističkih proizvoda.

2. Ukupan iznos sredstava: Ukupna opredijeljena sredstva iznose 30.000,00 €.

3. Ciljevi:

- Primjena novih tehnologija s ciljem promocije ruralne baštine;
- Širenje mreže biznis partnera;
- Diverzifikovana turistička ponuda tokom čitave godine;
- Podizanje nivoa konkurentnosti turističkog proizvoda;
- Prevazilaženje sezonalnosti.

4. Korisnici:

Privredna društva, nevladine organizacije, druga pravna lica, preduzetnici ili fizička lica koja su registrovana za obavljanje turističke i/ili ugostiteljske djelatnosti (primarni i komplementarni ugostiteljski objekti za pružanje usluga smještaja i usluga pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka) i koji ispunjavaju uslove za obavljanje te djelatnosti propisane Zakonom o turizmu i ugostiteljstvu ("Sl. list CG", br. 02/18, 13/18, 25/19, 67/19 i 76/20), lokalne turističke organizacije, udruženja pružaoca turističkih i ugostiteljskih usluga i sportski klubovi.

5. Namjena sredstava:

Sredstva se mogu koristiti za unapređenje i obogaćivanje turističke ponude u ruralnim područjima, i to za:

- Primjenu novih tehnologija;
- Promociju ruralnog turizma na atraktivnim lokacijama putem online i mobilnih e-alatki;
- Kreiranje inovativnih proizvoda koji se odnose na: lokalnu kulturno-umjetničku baštinu, afirmaciju avanturističkih parkova/zona, kulinarske obuke, tradicionalnu kuhinju itd.;
- Uređenje tematskih / edukativnih staza putem „smart“ i „green“ tehnoloških rješenja;
- Uređenje novih i revitalizaciji postojećih vidikovaca, izletišta, odmorišta (izuzev izgradnje komunalne infrastrukture);
- Oživljavanje starih zanata (izrada narodnih nošnji, grnčarskih proizvoda, čunova, proizvoda od pruća, vune i sl.) kroz valorizaciju u turizmu (uključivanje u turističku ponudu);
- Aktiviranje neiskorišćenih turističkih resursa / manje poznatih atraktivnih lokacija.

Sredstva ne mogu da se koriste za:

- Kupovinu nekretnine;
- Troškove redovnog poslovanja (plate i ostala primanja zaposlenih, troškove prevoza i putovanja zaposlenih, studijska putovanja, pokriće gubitaka, poreze i doprinose, otplatu kredita, carinske i uvozne dažbine ili bilo koje druge nadoknade);
- Izradu studija, elaborata, projektne i druge dokumentacije;
- Iznajmljivanje i kupovinu vozila;
- Kancelarijske troškove korisnika sredstava;
- Ostale troškove koji se ne odnose na realizaciju prijavljenog projekta.

6. Rok realizacije projekata:

Rok realizacije projekata je najkasnije dvanaest mjeseci od dana potpisivanja ugovora o dodjeli sredstava.

7. Iznos podrške i prihvatljivost troškova:

Maksimalan iznos podrške koji se može odobriti je do 80% opravdanih/prihvatljivih troškova, odnosno, maksimalan iznos podrške je 4.000,00 €.
Korisnik podrške je u obavezi obezbijediti preostali iznos sredstava.

Korisnik podrške ne može kao svoje učešće u sufinansiranju projekta prikazati:

- Sredstva koja su investirana prije datuma objavljanja Javnog poziva, i/ili
- Sredstva koja se planiraju investirati u periodu nakon realizacije prihvaćenog projekta.

Odobrena sredstva u iznosu od 50% će biti uplaćena nakon potpisivanja Ugovora, uz uslov da korisnik dostavi avansnu garanciju na taj iznos. Preostalih 50% odobrenih sredstava uplaćuje se nakon realizacije projekta po dostavi finansijskog izvještaja, dokaza o namjenskom korišćenju odobrenih sredstava, kao i dokaza o korišćenju preostalih sredstava koje je obezbijedio korisnik i /ili drugi projektni partner. U slučaju da korisnik nije u mogućnosti dostaviti avansnu garanciju, ukupan iznos odobrenih sredstava uplaćuje se nakon realizacije projekta po dostavi finansijskog izvještaja, dokaza o namjenskom korišćenju odobrenih sredstava, kao i dokaza o korišćenju preostalih sredstava koje je obezbijedio korisnik i /ili drugi projektni partner.

8. Podnositelj zahtjeva na Javni poziv obavezan je dostaviti sljedeću dokumentaciju:

- Popunjeni zahtjev (koji se objavljuje uz Javni poziv) sa obrazloženjem po svakom kriterijumu koji se ocjenjuje;
- Opis projekta uz koncept funkcionalnosti i održavanja tokom najmanje 5 godina nakon njegove realizacije;
- Plan aktivnosti koji uključuje rok realizacije po svakoj aktivnosti;
- Finansijski plan sa:
  - projektovanim izvorima finansiranja;
  - obrazloženim pozicijama na koje se odnosi tražena novčana pomoć;
  - ostalim bitnim finansijskim podacima i pokazateljima;
- Dokaz o pravnom statusu podnosioca zahtjeva, dokaz o registraciji;
- Ukoliko je podnositelj zahtjeva pružala turističke/ugostiteljske usluge, ovjerena kopija odobrenja za obavljanje djelatnosti/rješenja o upisu u Centralni turistički registar;
- Potvrda/izjava o eventualno dobijenim sredstvima od strane državnih/opštinskih organa/institucija, kao i drugih donatora i njihovom namjenskom korišćenju za protekle tri godine (2018.,2019.,2020.);
- Dokument (pismo namjere, memorandum o saradnji i sl.) kojim subjekti čije angažovanje uključuje model za funkcionalnost i održavanje nakon realizacije projekta prihvataju definisane obaveze;
- Dokaz izdat od organa nadležnog za poslove poreza da su uredno prijavljene, obračunate i izvršene sve obaveze po osnovu poreza i doprinosa do 90 dana prije dostavljanja prijave na Javni poziv;
- Ukoliko se uređuje tematska/ekovisoka staza ili se vrši uređenje vidikovaca, izletišta, odmorišta u nacionalnom parku ili u parku prirode neophodno je dostaviti saglasnost od JP ‘Nacionalni parkovi CG’ ili od nadležnog parka prirode za predmetne aktivnosti;

- Ukoliko se uređuje tematska /edukativna staza ili se vrši uređenje vidikovaca, izletišta, odmorišta van nacionalnih parkova i parkova prirode, neophodno je dostaviti saglasnost opštine na čijoj se teritoriji vrši predmetna aktivnost;
- Izjava pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću da su svi priloženi podaci tačni.

Ministarstvo zadržava pravo da od podnosioca zahtjeva zatraži dodatnu dokumentaciju i pojašnjenja.

9. Način podnošenja zahtjeva i dokumentacije:

Potencijalni korisnici podrške prijavljuju projekte podnoseći zahtjev za dodjelu sredstava i u prilogu dostavljaju traženu dokumentaciju.

Zahtjev sa pratećom dokumentacijom se dostavlja na adresu: Ministarstvo ekonomskog razvoja, Rimski trg 46, 81000 Podgorica, Crna Gora, direktno na arhivi ili putem pošte sa istaknutim pečatom, datumom predaje i oznakom: „**Prijava na Javni poziv za podnošenje zahtjeva za dobijanje podrške za razvoj inovativnih turističkih proizvoda u ruralnim područjima**“.

Potencijalni korisnik podrške može dostaviti samo jedan zahtjev.

10. Neće se razmatrati zahtjevi:

- čija dokumentacija nije kompletna u smislu tačke 8. Mjere;
- koji su neblagovremeno dostavljeni, tj. nakon definisanog roka;
- koji se odnose na investicije koje nijesu predmet Mjere;
- koje dostave subjekti koji ne pripadaju kategoriji korisnika definisanih Mjerom;
- koje podnesu subjekti koji su tokom posljednje tri godine dobili sredstva od strane državnih / opštinskih / institucija ili organa, a nijesu izvršili ugovorne obaveze ili su nemamjenski utrošili dobijena sredstva.

11. Kriterijumi za ocjenu projekata:

Kriterijum		Broj bodova	
1.	Projekat ima komercijalni potencijal	Broj korisnika < 5 Broj korisnika > 5	3 5
2.	Unapređenje ponude određenih strateških turističkih proizvoda na nacionalnom nivou (ponuda u nacionalnim parkovima, duž panoramskih ruta i sl.)		5
3.	Prethodna aktivnost podnosioca zahtjeva i postignuti rezultati u podizanju nivoa kvaliteta i raznovrsnosti turističke ponude	max	5
4.	Učešće korisnika i/ili drugog donatora u ukupnim troškovima	> 50% < 50%	5 3
5.	Geografski prioriteti	Primorske opštine	1

		Glavni grad i Prijestonica Ostale opštine ¹	3 5
6.	Širenje mreže biznis partnera	2 partnera ² 3 > ³	3 5
7.	Primjena novih tehnologija i inovativnih rješenja	max	5
8.	Promocija	Putem medija Putem kanala digitalnog marketinga	3 2
9.	Reference podnosioca zahtjeva	Ranije realizovane iste ili slične aktivnosti	5

12. Rangiranje:

Rang lista će biti objavljena na internet stranicama Ministarstva.

Sredstva će se odobravati projektima prema bodovnoj listi od najvećeg broja ka najmanjem, do krajnje raspodjele ukupnog iznosa raspoloživih sredstava namijenjenih za Mjeru Programa. Ukoliko poslednji rangirani zahjev prelazi ukupan iznos od 30.000,00 €, istome može biti dodijeljen samo dio sredstava, tj. preostali iznos od ukupno opredijeljenih sredstava za ovu mjeru Programa.

13. Objava Javnog poziva:

Javni poziv za podnošenje zahtjeva za dobijanje podrške za projekte iz oblasti ruralnog turizma za 2021/2022 – Mjera II: Razvijanje inovativnih turističkih proizvoda u cilju diverzifikacije turističke ponude u ruralnim područjima objavljuje se na internet stranici Ministarstva ekonomskog razvoja i u jednom štampanom mediju.

Ministarstvo može izvršiti preraspodjelu sredstava koja nijesu dodijeljena po osnovu raspisanog Javnog poziva, a u okviru mjera predviđenih Programom podsticajnih mjera.

Ukoliko se Javni poziv ne realizuje, Ministarstvo nema obavezu da vrši njegovo ponovno objavljivanje.

14. Rok za podnošenje prijava:

Dvadeset jedan (21) kalendarski dan od dana objavljivanja Javnog poziva.

15. Postupak odlučivanja

Inicijalno procesuiranje zahtjeva primljenih po ovom Javnom pozivu je u nadležnosti komisije koju formira Ministar ekonomskog razvoja. Komisija obrađuje i sistematizuje zahtjeve, pribavlja dodatne podatke i utvrđuje Predlog rang-liste projekata koji ispunjavaju zadate uslove.

Na osnovu utvrđenog Predloga rang-liste, Komisija donosi Odluku o odabiru projekata koji su se kvalifikovali za dobijanje podrške i dodjelu sredstava.

---

¹ Opštine: Kolašin, Žabljak, Bijelo Polje, Berane, Mojkovac, Danilovgrad, Nikšić, Plužine, Šavnik, Pljevlja, Plav, Rožaje, Andrijevica, Petnjica, Gusinje i Tuzi.

² Aplikant plus jedan biznis - partner.

³ Aplikant plus dva biznis - partnera.

16. Rok za donošenje odluke:

Odluka o dodjeli sredstava, odnosno Odluka o odbijanju zahtjeva donijeće se najkasnije u roku od 30 dana od dana zatvaranja Javnog poziva.

Na donesene odluke po osnovu ovog Javnog poziva, podnositac nema pravo za podnošenje prigovora i odluka je konačna.

17. Lista korisnika kojima su odobrena sredstva:

Lista korisnika kojima su odobrena sredstva sa iznosom i namjenom dodijeljenih sredstava po korisniku biće objavljena na internet stranici Ministarstva.

18. Marketing i promocija:

Korisnici sredstava su u obavezi da sami definišu i razvijaju sopstvene kanale promocije.

Takođe, korisnici sredstava su u obavezi da u saradnji sa lokalnim turističkim organizacijama i Nacionalnom turističkom organizacijom Crne Gore definišu kanale promocije svojih turističkih proizvoda kako bi i na taj način dali doprinos u promociji destinacije.

19. Rok za potpisivanje ugovora:

Ministarstvo će sa odabranim korisnicima potpisati ugovor najkasnije u roku od 15 dana od dana objave Odluke o odabiru projekata i dodjeli sredstava.

20. Nadzor:

Komisija imenovana od strane Ministarstva obavlja nadzor nad namjenskim korišćenjem odobrenih sredstava putem pisanog izvještaja sa pratećom dokumentacijom (dokazima o korišćenju sredstava) koje korisnik sredstava u ugovorenom roku dostavlja Ministarstvu.

Po potrebi, obavlja se i dodatni nadzor uvidom u dokumentaciju korisnika sredstava, kao i zahtjevom o prilaganju dodatnih izvještaja.

U slučaju utvrđivanja objektivnih okolnosti koje su uticale na nemogućnost ispunjenja obaveza koje proizilaze iz ovog Mjere i koje su utvrđene Ugovorom, korisnik sredstava je dužan odmah o tome obavijestiti Ministarstvo, pisanim putem.

U slučaju utvrđivanja nepravilnosti u korišćenju odobrenih sredstava, Komisija donosi Odluku o povratu sredstava, a korisnik je dužan vratiti ista u roku od 15 dana od prijema odluke.

U slučaju nemogućnosti realizovanja projekta, zbog epidemiološke situacije, korisnik je u obavezi da Ministarstvu izvrši povraćaj uplaćenih sredstava.

21. Obaveze korisnika su da:

- Potpiše ugovor;
- Sredstva iskoristi namjenski;
- Ministarstvu dostavi finansijski izvještaj o korišćenju sredstava (svih utrošenih sredstava uključujući sredstva uložena od strane korisnika i drugih partnera) sa pratećom dokumentacijom koja potvrđuje navode u izvještaju (kopije računa i ugovora za troškove, fotografije izvršenih radova i drugu dokumentaciju shodno ugovoru) u skladu sa poreskim propisima;
- Ministarstvu dostavi izvještaj o realizaciji projekta (ostvareni rezultati, ciljevi, efekti, press clipping, fotografije, video materijal, i sl.);
- Dostavi izvještaj o broju korisnika sadržaja koji je rezultat projekta na kraju godine za prethodnu, za period od 3 godine nakon realizacije projekta (obzirom da se podnositac zahtjeva obavezao na kontinuiranu aktivnost) i izvjestaj o prihodima ostvarenim od realizacije projekta;

- Realizuje i druge obaveze definisane ugovorom;
- Na zahtjev Ministarstva dostavi na uvid i dodatnu, naknadno traženu dokumentaciju.

Mjera III
Unapređenje kvaliteta usluga i ponude u ruralnom turizmu

1. Predmet podrške: Poboljšanje uslova za razvoj ruralnog turizma kroz unapređenje kvaliteta usluga i ponude u seoskim domaćinstvima.

2. Ukupan iznos sredstava: Ukupna opredijeljena sredstva iznose 50.000,00 €

3. Ciljevi:

- Jačanje brenda seoskih domaćinstava i bolje pozicioniranje Crne Gore kao destinacije ruralnog turizma;
- Unapređenje ponude i promocije ruralnog turizma;
- Unapređenje promocije tradicionalnog brenda - domaće hrane i proizvoda;
- Komplementarnost turizma i poljoprivrede.

4. Korisnici:

Privredna društva, nevladine organizacije, druga pravna lica, preduzetnici ili fizička lica koja su registrovana za obavljanje turističke i/ili ugostiteljske djelatnosti (primarni i komplementarni ugostiteljski objekti za pružanje usluga smještaja i usluga pripremanja i usluživanja hrane i pića) i koji ispunjavaju uslove za obavljanje te djelatnosti propisane Zakonom o turizmu i ugostiteljstvu ("Sl. list CG", br. 02/18, 13/18, 25/19, 67/19 i 76/20).

5. Namjena sredstava:

Sredstva se mogu koristiti za unapređenje i razvoj postojeće ponude u seoskim domaćinstvima i to za:

- Unapređenje kvaliteta sanitarnih, higijenskih i drugih uslova u postojećim objektima za pružanje ugostiteljskih usluga u seoskom domaćinstvu (npr. adaptacije kuhinja, kupatila, soba i sl.);
- Nabavka odgovarajućeg namjenskog namještaja i opreme za degustaonice, kao i za sobe, apartmane, katune (kolibe) i kampove;
- Osmišljavanje nove i unapređenje postojeće dodatne ponude za goste u okviru seoskog domaćinstva radi njihovog odmora i rekreacije.

Sredstva ne mogu da se koriste za:

- Kupovinu nekretnine;
- Troškove redovnog poslovanja (plate i ostala primanja zaposlenih, troškove prevoza i putovanja zaposlenih, studijska putovanja, pokriće gubitaka, poreza i doprinosa, otplatu kredita, carinske i uvozne dažbine ili bilo koje druge nadoknade);
- Izradu studija, elaborata, projektne i druge dokumentacije;
- Iznajmljivanje i kupovinu vozila;
- Kancelarijske troškove korisnika sredstava;

- Ostale troškove koji se ne odnose na realizaciju prijavljenog projekta.

6. Rok realizacije:

Rok realizacije je najkasnije dvanaest mjeseci od dana potpisivanja ugovora o dodjeli sredstava.

7. Iznos podrške i prihvatljivost troškova:

Maksimalan iznos podrške, koji se može odobriti je do 80% ukupne vrijednosti investicije, odnosno, maksimalan iznos podrške je 5.000,00 €.

Korisnik podrške je u obavezi da obezbijedi preostali iznos sredstava.

Korisnik podrške ne može kao svoje učešće u sufinsansiranju investicije prikazati:

- Sredstva koja su investirana prije datuma objavljanja Javnog poziva, i/ili
- Sredstva koja se planiraju investirati u periodu nakon realizacije prihvaćene investicije.

Iznos od 50% odobrenih sredstava biće uplaćen nakon potpisivanja ugovora, a preostali iznos od 50% će se uplatiti nakon dostavljanja dokaza o namjenskom trošenju ukupnog iznosa sredstava.

8. Podnositelj zahtjeva na Javni poziv obavezan je dostaviti sljedeću dokumentaciju:

- Popunjeni zahtjev (koji se objavljuje uz Javni poziv) sa obrazloženjem po svakom kriterijumu koji se ocjenjuje;
- Opis projekta uz koncept funkcionalnosti i održavanja tokom najmanje 5 godina nakon njegove realizacije;
- Plan aktivnosti koji uključuje rok realizacije po svakoj aktivnosti;
- Finansijski plan sa:
  - projektovanim izvorima finansiranja;
  - obrazloženim pozicijama na koje se odnosi tražena novčana pomoć;
  - ostalim bitnim finansijskim podacima i pokazateljima;
- Dokaz o pravnom statusu podnosioca zahtjeva, dokaz o registraciji;
- Ukoliko je podnositelj zahtjeva pružalac turističkih/ugostiteljskih usluga, ovjerena kopija odobrenja za obavljanje djelatnosti /rješenja o upisu u Centralni turistički registar;
- Potvrda/izjava o eventualno dobijenim sredstvima od strane državnih/opštinskih organa/institucija, kao i drugih donatora i njihovom namjenskom korišćenju za protekle tri godine;
- Izjava da će seosko domaćinstvo pružati usluge minimum 3 godine od dana potpisivanja ugovora;
- Dokaz izdat od organa nadležnog za poslove poreza da su uredno prijavljene, obračunate i izvršene sve obaveze po osnovu poreza i doprinosa do 90 dana prije dostavljanja prijave na Javni poziv;
- Izjava pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću da su svi priloženi podaci tačni.

Ministarstvo zadržava pravo da od podnosioca zahtjeva zatraži dodatnu dokumentaciju i pojašnjenja.

9. Način podnošenja zahtjeva i dokumentacije:

Potencijalni korisnici podrške prijavljuju se na Javni poziv podnoseći Zahtjev za dodjelu sredstava i u prilogu dostavljaju traženu dokumentaciju.

Zahtjev sa pratećom dokumentacijom se dostavlja na adresu: Ministarstvo ekonomskog razvoja, Rimski trg 46, 81000 Podgorica, Crna Gora, direktno na arhivi ili putem pošte sa istaknutim pečatom, datumom predaje i

oznakom: „**Prijava na Javni poziv za podnošenje zahtjeva za dobijanje podrške za unapređenje kvaliteta usluga i ponude u ruralnom turizmu**“.

Potencijalni korisnik podrške može dostaviti samo jedan zahtjev.

10. Neće se razmatrati zahtjevi:

- čija dokumentacija nije kompletna u smislu tačke 8. Mjere;
- koji su neblagovremeno dostavljeni, tj. nakon definisanog roka;
- koji se odnose na investicije koje nijesu predmet Mjere;
- koje dostave subjekti koji ne pripadaju kategoriji korisnika definisanih Mjerom;
- koje podnesu subjekti koji su tokom posljednje tri godine dobili sredstva od strane državnih / opštinskih / institucija ili organa, a nijesu izvršili ugovorne obaveze ili su nenamjenski utrošili dobijena sredstva.

11. Kriterijumi za ocjenjivanje:

	Kriterijum	Broj bodova	
1.	Projekat ima komercijalni potencijal	Broj korisnika > 5 Broj korisnika < 5	5 3
2.	Vrsta i obim usluga u seoskom domaćinstvu: Degustaonica tj. usluživanje i degustacija vina i drugih domaćih alkoholnih i bezalkoholnih pića, kao i domaćih proizvoda iz dominantno sopstvene proizvodnje; Usluživanje toplih i hladnih jela i napitaka djelimično iz sopstvene proizvodnje;		5 3
3.	Domaćinstva koja se nalaze u blizini nacionalnih parkova, duž panoramskih puteva i sl. Domaćinstva koja se ne nalaze u blizini nacionalnih parkova, duž panormaskih puteva i sl.		3 5
4.	Podnositelj zahtjeva je dobijao sredstva od državnih/opštinskih organa/institucija Podnositelj zahtjeva nije dobijao sredstva od državnih institucija		1 3
5.	Prethodna aktivnost podnosioca zahtjeva i postignuti rezultati u oblasti ruralnog turizma, obuke, kontakti ili saradnja sa turističkim agencijama i sl. (dostaviti dokaze).	max	5
6.	Učešće korisnika i/ili drugog donatora u ukupnim troškovima	Više od 80% ukupnih sredstava Manje od 80% ukupnih sredstava	5 1

7.	Geografski prioriteti	Primorske opštine Glavni grad/Prijestonica Ostale opštine ⁴	1 3 5
8.	Dodatna ponuda za odmor i rekreaciju gostiju i/ili primjena inovativnih tehnoloških rješenja	max	5
9.	Reference podnosioca zahtjeva (dokaz o kvalitetu pruženih usluga, dosadašnjoj promociji sopstvenog proizvoda, učešću u promociji destinacije i sl.)	max	5

12. Rangiranje:

Rang lista će biti objavljena na internet stranici Ministarstva.

Sredstva će se odobravati investicijama prema bodovnoj listi od najvećeg broja ka najmanjem, do krajne raspodjele ukupnog iznosa raspoloživih sredstava namijenjenih za Mjeru Programa.

Ukoliko poslednji rangirani zahjev prelazi ukupan iznos od 50.000,00 €, istome može biti dodijeljen samo dio sredstava, tj. preostali iznos od ukupno opredijeljenih sredstava za ovu Mjeru Programa.

13. Objava Javnog poziva:

Javni poziv za podnošenje zahtjeva za dobijanje podrške za projekte iz oblasti ruralnog turizma za 2021/2022 – Mjera I: Unapređenje kvaliteta usluge i ponude u ruralnom turizmu objavljuje se na internet stranici Ministarstva i jednom štampanom mediju.

Ministarstvo može izvršiti preraspodjelu sredstava koja nijesu dodijeljena po osnovu raspisanog Javnog poziva, a u okviru mjera predviđenih Programom podsticajnih mjera.

Ukoliko se Javni poziv ne realizuje, Ministarstvo nema obavezu da vrši njegovo ponovno objavljivanje.

14. Rok za podnošenje zahtjeva:

Dvadesetjedan (21) kalendarski dan od dana objavljivanja Javnog poziva.

15. Postupak odlučivanja:

Inicijalno procesuiranje zahtjeva primljenih po ovom Javnom pozivu je u nadležnosti komisije koju formira Ministar ekonomskog razvoja. Komisija obrađuje i sistematizuje zahtjeve, pribavlja dodatne podatke i utvrđuje Predlog rang-liste investicija koji ispunjavaju zadate uslove.

Na osnovu utvrđenog Predloga rang-liste, komisija donosi Odluku o odabiru investicija koje su kvalifikovane za dobijanje podrške i dodjelu sredstava.

16. Rok za donošenje odluke i odlučivanje po prigovorima:

Odluka o dodjeli sredstava, odnosno Odluka o odbijanju zahtjeva donijeće se najkasnije u roku od 30 dana od dana zatvaranja Javnog poziva.

Na donesene odluke po osnovu ovog Javnog poziva, podnositelj nema pravo za podnošenje prigovora i odluka je konačna.

---

⁴ Opštine: Kolašin, Žabljak, Bijelo Polje, Berane, Mojkovac, Danilovgrad, Nikšić, Plužine, Šavnik, Pljevlja, Plav, Rožaje, Andrijevica, Petnjica, Gusinje, Tuzi.

17. Lista korisnika kojima su odobrena sredstva:

Lista korisnika kojima su odobrena sredstva sa iznosom i namjenom dodijeljenih sredstava po korisniku biće objavljena na internet stranici Ministarstva.

18. Marketing i promocija:

Korisnici sredstava su u obavezi da sami definišu i razvijaju sopstvene kanale promocije.

Takođe, korisnici sredstava su u obavezi da u saradnji sa lokalnim turističkim organizacijama i Nacionalnom turističkom organizacijom Crne Gore definišu kanale promocije svojih turističkih proizvoda kako bi i na taj način dali doprinos u promociji destinacije.

19. Rok za potpisivanje ugovora:

Ministarstvo će sa odabranim korisnicima potpisati ugovor najkasnije u roku od 15 dana od dana objave Odluke o odabiru projekata i dodjeli sredstava.

20. Nadzor:

Komisija imenovana od strane Ministarstva obavlja nadzor nad namjenskim korišćenjem odobrenih sredstava putem pisanog izvještaja sa pratećom dokumentacijom (dokazima o korišćenju sredstava) koje korisnik sredstava u ugovorenom roku dostavlja Ministarstvu.

Po potrebi, obavlja se i dodatni nadzor uvidom u dokumentaciju korisnika sredstava, kao i zahtjevom o prilaganju dodatnih izvještaja.

U slučaju utvrđivanja objektivnih okolnosti koje su uticale na nemogućnost ispunjenja obaveza koje proizilaze iz ovog Mjere i koje su utvrđene Ugovorom, korisnik sredstava je dužan odmah o tome obavijestiti Ministarstvo ekonomskog razvoja, pisanim putem.

U slučaju utvrđivanja nepravilnosti u korišćenju odobrenih sredstava, Komisija donosi Odluku o povratu sredstava, a korisnik je dužan vratiti ista u roku od 15 dana od prijema odluke.

U slučaju nemogućnosti realizovanja projekta, zbog epidemiološke situacije, korisnik je u obavezi da Ministarstvu izvrši povraćaj uplaćenih sredstava.

21. Obaveze korisnika su da:

- Potpiše ugovor;
- Sredstva iskoristi namjenski;
- Ministarstvu dostavi finansijski izvještaj o korišćenju sredstava (svih utrošenih sredstava uključujući sredstva uložena od strane korisnika i drugih partnera) sa pratećom dokumentacijom koja potvrđuje navode u izvještaju (kopije računa i ugovora za troškove, fotografije izvršenih radova i drugu dokumentaciju shodno ugovoru) u skladu sa poreskim propisima;
- Ministarstvu dostavi izvještaj o realizaciji projekta (ostvareni rezultati, ciljevi, efekti, press clipping, fotografije, video materijal, i sl.);
- Dostavlja izvještaj o broju korisnika sadržaja koji je rezultat projekta na kraju godine za prethodnu, za period od 3 godine nakon realizacije projekta (obzirom da se korisnik zahtjeva obavezao na kontinuiranu aktivnost) i izvjestaj o prihodima ostvarenim od realizacije projekta;
- Realizuje i druge obaveze definisane ugovorom;
- Na zahtjev Ministarstva dostavi na uvid i dodatnu, naknadno traženu dokumentaciju.

OBRAZAC

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ	MINISTARSTVO EKONOMSKOG RAZVOJA
NAZIV PROPISA	Predlog Programa podsticajnih mjera u oblasti ruralnog turizma za 2021/2022. godinu
1. Definisanje problema <ul style="list-style-type: none"> • Koje probleme treba da riješi predloženi akt? • Koji su uzroci problema? • Koje su posljedice problema? • Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? • Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?	
<ul style="list-style-type: none"> - Programom podsticajnih mjera u oblasti ruralnog turizma za 2021/2022. godinu definišu se tri mjere koje će se sprovoditi, zatim korisnici sredstava, uslovi za dodjelu sredstava, iznos, kriterijumi i postupak za dodjelu sredstava. - Program će podstići: Kreiranje biznis modela baziranih na novim tehnološkim rješenjima i inovacijama, kreiranje biznis partnerstava sa ciljem širenja i promocije biznis mreže, kreiranje "niche" tržišnih segmenta, prevazilaženje sezonalnosti i regionalnog disbalansa u razvoju, promociju putem online i mobilnih e-alatki (e-tools), od najjednostavnijih mogućnosti korišćenja internet marketinga do kompleksnijih. - Programom je predviđeno da se sufinansiraju privredna društva, nevladine organizacije, druga pravna lica, preduzetnici ili fizička lica koja su registrovana za obavljanje turističke i/ili ugostiteljske djelatnosti (primarni i komplementarni ugostiteljski objekti za pružanje usluga smještaja i usluge pripremanja i usluživanja hrane, pića i napitaka) i koji ispunjavaju uslove za obavljanje te djelatnosti propisane Zakonom o turizmu i ugostiteljstvu ("Sl. list CG", br. 02/18, 13/18, 25/19, 67/19 i 76/20), lokalne turističke organizacije, udruženja pružaoca turističkih i ugostiteljskih usluga i sportski klubovi. Realizacijom Programa unaprijeđiće se kvalitet ponude i implementirati novi projekti kojima će se dalje pospešiti diverzifikacija turističkog proizvoda, kao jednog od strateških ciljeva u razvoju ruralnog turizma Crne Gore.	
2. Ciljevi <ul style="list-style-type: none"> • Koji ciljevi se postižu predloženim propisom? • Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.	
<ul style="list-style-type: none"> - Ciljevi Programa su diverzifikacija turističke ponude, brendiranje i promocija Crne Gore kao destinacije sa inovativnim turističkim proizvodima unaprijeđenom ponudom ruralnog turizma; - Program obuhvata tri mjere podrške, i to:<ul style="list-style-type: none"> • Mjera I - Organizovanje etno sajmova; • Mjera II - Razvoj inovativnih turističkih proizvoda u ruralnim područjima; • Mjera III - Unapređenje kvaliteta usluga i ponude u ruralnom turizmu. - Program podsticajnih mjera u oblasti ruralnog turizma za 2021/2022. godinu je usklađen sa citiranim Zakonom o turizmu i ugostiteljstvu.	

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

- Obaveza donošenja Programa podsticajnih mjera u oblasti ruralnog turizma za 2021/2022. godinu utvrđena je citiranim Zakonom o turizmu i ugostiteljstvu, tj. članom 111 ovog Zakona. Radi obezbjeđivanja uslova za razvoj visokokvalitetnog turizma, u skladu sa strateškim dokumentima, donosi se Program podsticajnih mjera. Program podsticajnih mjera, na predlog Ministarstva donosi Vlada Crne Gore, a sredstva za finansiranje podsticajnih mjera iz oblasti turizma, obezbjeđuju se iz sredstava opredijeljenih Budžetom Crne Gore.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktnе i indirektnе.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurenca;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Programom se doprinosi diverzifikaciji turističke ponude, brendiranju i promociji Crne Gore kao destinaciji sa inovativnim turističkim proizvodima unaprijeđenom ponudom ruralnog turizma. Podsticanjem razvoja ruralnog turizma stvaraju se uslovi za smanjenje sezonalnosti u poslovanju, regionalnog disbalansa u razvoju i kreiranje cijelogodišnje turističke ponude od koje će turističko - ugostiteljski poslenici i država, ali i sami gosti, imati višestruke benefite.
- Nema negativnih efekata;
- Ovaj Program ne iziskuje troškove za privredu i građane;
- Programom se ne stvaraju administrativna opterećenja i biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;
  - Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;
  - Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;
  - Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;
  - Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistekći finansijske obaveze?;
  - Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
  - Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
  - Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;
  - Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;
  - Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.
- Finansijska sredstva za realizaciju Programa projektovana su na iznos od 100.000,00€. Sredstva su obezbijeđena iz budžeta Ministarstva ekonomskog razvoja, sa Programa turistička djelatnost – 15 019, sa izdatka 4181 – podsticaji u oblasti turizma;
  - Implementacijom Programa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.
  - Implementacijom Programa će se direktno ostvarivati prihodi u budžetu Crne Gore.
  - Usvajanjem Programa podsticajnih mjera u oblasti ruralnog turizma za 2021/2022. godinu nije predviđeno donošenje podzakonskih akata.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;

- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaci odnosno nijesu prihvaci, Obrazložiti

- Prilikom izrade Programa nije korišćena eksterna ekspertiza. Javne konsultacije nisu organizovane.

7. Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjeri biti preuzeće tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

- Raspisac će Javni poziv za mjeru: „Organizovanje etno sajmova”, „Razvoj inovativnih turističkih proizvoda u ruralnim područjima” i „Unapređenje kvaliteta usluga i ponude u ruralnom turizmu” i u zavisnosti od pristiglih aplikacija izvršiće se selekcija projekata / investicija koji će biti finansijski podržani kroz Program.
- Indikator za mjerjenje ispunjenja ciljeva je broj podržanih investicija / projekata;
- Ministarstvo ekonomskog razvoja je odgovorno za praćenje i realizaciju Programa putem kontrole detaljnih narativnih i finansijskih izvještaja sa dokazima o namjenskom korišćenju sredstava od strane korisnika istih.

Podgorica, 17.09.2021. godine

